

Kulturní
a společenský
zpravodaj pro obce
Chválenice, Želčany
a Chouzovy

Únor
2019

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK

90 let jsme s vámi.

Ročník V., Číslo 11.

Vydává Obecní úřad Chválenice • Chválenice č. p. 21, 33205 Chválenice • telefon: 377992121 • web: <http://www.chvalenice.cz/>
email redakce: chvalenicky.trojlistek@gmail.com • registrace MK ČR: E 17268

JARO UŽ OPĚT KLEPE NA DVEŘE

Vážení spoluobčané,

Zimní měsíce se pomalu chýlí ke svému konci a v přírodě již začínáme spatřovat první posly jara. Rád bych Vám v tomto čase zrekapituloval novinky, které se udály v uplynulých měsících. Tradičně Vás informuji o věcech, které nás čekají, v samostatném příspěvku pohovořím o realizaci kanalizačních přípojek na pozemcích jednotlivých majitelů.

Uvedení ČOV do zkušebního provozu

Od začátku prosince 2018 jsme intenzivně kompletovali veškeré doklady, které po nás vyžadoval vodoprávní úřad k uvedení čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) do zkušebního provozu a kanalizace do předčasného užívání. Dokumenty jsme zkompletovali včetně žádosti o zkušební provoz na ČOV a žádosti o předčasné užívání na kanalizaci. 12. 12. 2018 jsme je podali na stavební úřad v Plzni. 11. 1. 2019 proběhlo místní šetření s kladným výsledkem. Od poloviny ledna jsou obě rozhodnutí pravomocná. 17. 1. byla ČOV uvedena do zkušebního provozu, který potvrzuje následujících 12 měsíců. Každý měsíc se odebírají 2 zkušební vzorky (jeden na vstupu a druhý na výstupu z ČOV). Tato analytika bude sloužit k vyhodnocení fungování technologie ČOV a celkového provozu. Od 17. 1. je možné se na novou kanalizaci připojovat (viz článek – Kanalizační přípojky).

Samotná stavba kanalizace je téměř ukončena. Zbývá několik posledních metrů a ty budou dostavěny v průběhu měsíce března. Taktéž musí proběhnout definitivní terénní úpravy kolem ČOV a opětovná úprava komunikací v obci. Zároveň do května tohoto roku, dovolí-li klimatické podmínky, bude uklizena deponie přebytečné zeminy a louka bude uvedena do původního stavu.

Rekonstrukce kulturního zařízení v Želčanech

4. 2. 2019 byla zahájena, již delší dobu připravovaná, rekonstrukce sálu kulturního zařízení v Želčanech. Předmětem této opravy je hlavně odstranění havarijního stavu podlahy a stropu v sále. V prosinci 2018 se vyměnila

V sobotu 16. února proběhl ve Chválenicích tradiční masopustní průvod. Mezi maskami byli i tito tři malí dalmatýni.

okna. Aktuálně budou zrekonstruovány rozvody elektrické energie a nově je zřízen datový rozvod. Sál dostane novou omítku a výmalbu. Při rekonstrukci je kompletně měněna skladba podlahy včetně jejího provětrání a položení nových prken. Strop bude zaizolován a bude zřízen nový sádkokartonový podhled. Věřím, že tyto stavební úpravy přispějí ke zvýšení úrovně již tak bohatého kulturního života v Želčanech.

Očekávané stavební práce

Do konce května 2019 by měla být dokončena rekonstrukce rozvodů el. energie v horní části obce Chválenice. V souběhu s touto stavbou bude zbudováno nové veřejné osvětlení. Taktéž bude firma *Mraknet s.r.o.* do výkopu ukládat optické kabely, které budou v případě zájmu zaváděny k jednotlivým nemovitostem. Budete-li mít zájem o připojení k internetu prostřednictvím optické sítě, spojte se se společností *Mraknet s.r.o.*, Žižkova 186, 332 02 Starý Plzenec, tel.: 602 370 766, e-mail: mraknet@mraknet.com. Věřím, že řada z Vás tuto nabídku uvítá.

Pořízení nového dopravního automobilu

Obec Chválenice obdržela od Ministerstva vnitra Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky dotaci ve výši 450 000,- Kč na pořízení nového dopravního

Pokračování na str. 2

JARO UŽ U NÁS OPĚT KLEPE NA DVEŘE

Pokračování ze str. 1 automobilu pro chválenické hasiče. Plánujeme požádat o dotaci ve výši 300 000,-Kč na Krajském úřadě Plzeňského kraje. V současnou dobu probíhá schvalování zadávací dokumentace pro vypsání výběrového řízení na dodavatele dopravního automobilu. Dodání vozidla předpokládáme ve 3. až 4. kvartále roku 2019. Pořízení dopravního automobilu je analogické k již pořízeného dopravního automobilu pro želčanské hasiče.

Komunální odpad

Nakládání s komunálním odpadem včetně separova-

ného Obec Chválenice dlouhodobě dotuje. Nehledě na tuto skutečnost byly poplatky za popelnice pro rok 2019 zachovány na úrovni roku 2018. Bohužel ale došlo k navýšení ceny u svozové firmy, která obci zajišťuje svoz a likvidaci komunálního odpadu. Toto zdražení je u vyvážení popelnic i u likvidace separovaného odpadu. Je více než pravděpodobné, že pro rok 2020 budeme nuceni toto zvýšení cen promítnout i do poplatků za popelnice. Výši zdražení ale v současnou chvíli nejsme schopni odhadnout.

Závěrem mého příspěvku mi dovolu, popřát Vám příjemné jarní dny.
Pavel KVÍDERA, starosta

Zřizování soukromých kanalizačních přípojek

V tomto článku bych rád pohovořil o zřizování soukromých částí kanalizačních přípojek. Obec Chválenice všem majitelům připojovaných nemovitostí, kteří si vyzvedli projektové dokumentace a podepsali plnou moc, zajistila projektové dokumentace včetně jejich kompletního projednání s dotčenými institucemi a taktéž zajistila vydání hromadného Územního souhlasu, který stavbu přípojek povoluje. Zároveň Obec Chválenice zřídila všem majitelům připojovaných nemovitostí veřejnou část kanalizační přípojky a ušetřila tím majitelům nemalé starosti ohledně zajištění vytyčení všech sítí a zajištění uzavírek na komunikacích.

Výše uvedené investice jsou hrazeny z rozpočtu Obce Chválenice.

Dokument Územní souhlas si lze vyžádat na OÚ Chválenice a to buď e-mailem, nebo osobně v kanceláři obce. Žadatelem o dokument musí být majitel předmětné nemovitosti.

Při výstavbě soukromé části kanalizační přípojky je nutné dodržet některé požadavky obce:

- Šachta se umísťuje na pozemek stavebníka.
- Přípojka bude osazena revizní šachtou alespoň o průměru 400 mm.
- Osazení revizní šachty umožní případné pročištění přípojky a pochopitelně vizuální kontrolu funkčnosti odkanalizování nemovitosti.
- **Majitel nemovitosti má povinnost informovat obec alespoň týden před samotnou realizací stavebního záměru.** Důvodem tohoto požadavku je skutečnost, že před zasypáním výkupu se dostaví někdo z obce a provede vizuální kontrolu vč. pořízení fotodokumentace. Tato fotodokumentace bude nedílnou součástí smlouvy o nakládání s odpadními vodami. O uzavírání těchto smluv budete ještě informováni.

Na WEBových stránkách Obce Chválenice (na titulní stránce) lze nalézt kontakty na firmy, které Vám dokážou pomoci s realizací přípojky. Zároveň žádáme již připojené majitele nemovitostí, aby do odpadů nevylévali kuchyňské oleje, odmašťovadla nebo jiné ropné produkty. Děkuje se za pochopení.
Pavel KVÍDERA, starosta

Výsledky voleb v obci

Obec má zastupitelstvo zvolené v řádných volbách v říjnu 2018:

- **Seznam zastupitelů:** Ing. Pavel Kvídera, Radek Hora, Richard Škala, Ing. Jiří Šustr, Ing. arch. Lubomír Korčák, Ing. Václav Kasl, Bc. Kateřina Benešová, Vlastimil Votíпка, Mgr. Jiří Sankot
- **Finanční výbor:** předseda Ing. Václav Kasl, členové Ing. Jiří Basl, Ing. Zbyněk Müller, Petra Peterková, Bc. Kateřina Benešová
- **Kontrolní výbor:** předseda Radek Hora, členové Kateřina Bauerová, Zdeněk Ježek, Richard Škala, Bc. Jiří Basl
- **Kulturní komise:** Ing. Jiří Basl, Bc. Kateřina Benešová, Ing. Tomáš Koukolíček, Mgr. Jiří Sankot, Ing. Jana Škalová
- **Stavební komise:** Josef Červený, Radek Hora, Ing. arch. Lubomír Korčák, Josef Škala ml., Vlastimil Votíпка

(js)

BODYFORMING

Zvu Vás na **pravidelné lekce bodyfomingu**. Cvičení je určeno pro všechny, kteří mají zájem rozhýbat své tělo při moderní hudbě.

Lekce budou mít různé formy – **aerobic, posilování, kruhový trénink, relaxace** – na co budeme mít zrovna chuť.

- **Kdy:** každou středu od 18 hodin
- **Kde:** tělocvična ZŠ Chválenice

S sebou potřebujete pouze čistou pevnou obuv, pohodlné oblečení, pití a ručník, podložku, overball (pokud jej máte) a dobrou náladu. Těším se na viděnou.

Šárka VLADYKOVÁ

ADVENT ROKU 2018 V NAŠÍ OBCI

LOŇSKÉ ČEKÁNÍ NA VÁNOČNÍ SVÁTKY SI MOHLI OBČANÉ NAŠÍ OBCE, DĚTI I DOSPĚLÍ, ZPŘÍJEMNIT NÁVŠTĚVOU NĚKTERÉ Z AKCÍ, KTERÉ V DOBĚ ADVENTU USPOŘÁDALY CHVÁLENICKÉ, ŽELČANSKÉ A CHOUZOVSKÉ SPOVKY. PRÁVĚ JEJICH ZÁSLUHOU VZNIKL TŘICETIDENNÍ KULTURNÍ PROGRAM S NÁZVEM „CHVÁLENICKÝ ADVENT“.

Adventní dílny ČSŽ 24. 11.

První akce proběhla již 24. listopadu, tedy týden před začátkem adventu. Český svaz žen pozval děti na *adventní dílny*, které se konaly ve chválenické hasičárně. Vyhřátou místnost v patře hasičské zbrojnice provonělo čerstvého chvojí, ale i káva a sladkosti. Maminky se spolu s dětmi pustily do výroby adventních věnců, ozdob a perníčků.

Adventní dílny na faře 1. 12.

Období adventu bylo ve Chválenicích přivítáno o týden později, v sobotu 1. prosince. Své akce měly připraveny Římskokatolická farnost Starý Plzenec a Český svaz žen ve Chválenicích. Den před první adventní nedělí se nejprve děti z Chválenic, Želčan a okolí sešly na chválenické faře. Vedle věnců mohly tentokrát vyrábět svíčky, přáníčka a lucerničky. Když se začalo stmívat, byl u Velkého rybníka

na okraji Chválenic připraven program s *rozsvícením vánočního stromu*. Kdo chtěl, mohl přijít v průvodu s lampičkou, kterou si před tím vyrobil na faře. Zatímco děti pod pergolou u rybníka opět tvořily, rodiče postávali s horkými svařáky kolem. Opoдал se černala silueta chválenického vánočního stromu a čekala na své rozsvícení. Pozornost zvědavých dětí zatím budil betlém postavený u kmene stromu.

U jesliček 1. 12.

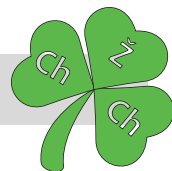
Po setmění se konečně vánoční strom rozzářil spoustou barevných světél. Lidé z Chválenic a Želčan, kterých se sešlo velké množství, utichli. Shromážděné na místě přivítal starosta obce Chválenice Ing. Pavel Kvídera. Popřál všem poklidný advent a pohodové vánoční svátky, a zároveň všechny pozval na další akce Chválenického adventu. Poté skupina dětí pod vedením Jitky Jiříkové zazpívala několik hezkých vánočních písniček.

Mikulášské odpoledne 8. 12.

Třetí týden Chválenického adventu přichystal pro děti v Kulturním domě Na Radosti ve Chválenicích *Zábavné odpoledne s Mikulášem, čerty a anděly*. Akci společně pořádaly chouzovský spolek *Ulita* na statku a Český svaz žen ve Chválenicích. O mikulášské

Pokračování na str. 4

JAKÝ BYL ADVENT ROKU 2018 V NAŠÍ OBCI

Pokračování ze str. 3 odpoledne byl velký zájem. Malé i větší děti byly formou soutěží, her a tance vtaženy do pohádkového představení *Andílek jde poprvé do světa*. Čekala je pochopitelně také mikulášská nadílka a diskotéka.

Besídka ZŠ a MŠ Chválenice 14. 12.

Páteční odpoledne 14. prosince patřilo dětem z *chválenické mateřské a základní školy*. V kulturním domě *Na Radosti* připravily pod vedením svých učitelek Olgy Janečkové, Martiny Pouskové a Markéty Nachtmanové pro své sourozence, rodiče, prarodiče a kamarády velice hezkou *předvánoční besídku*. Školáci a předškoláci zazpívali, zatančili a zahráli *hudebním představením o Červené Karulce*. O den později přijel do Chválenic *Ježíškův pomocníček*, aby před pergolou u Velkého rybníka nadělil dětem balíčky s prvními vánočními dárky.

Ježíškův pomocníček 15. 12.

Poslední týden *Chválenického adventu* zahájily opět děti z *chválenické základní školy*, tentokrát v kostele sv. Martina. Mnoho vystupujících se kvůli nachlazení a nemoci z *předvánočního koncertu* muselo omluvit, přesto se akce vydařila. Velkou zásluhu na jejím průběhu měly opět učitelky Olga Janečková a Martina Pousková, a paní Alena Lišková, které děti hudebně doprovázely.

Program *Chválenického adventu* vyvrcholil v sobotu 22. prosince představením staroplnzeneckého *Živého Betléma* na dvoře *chválenické fary*. Nepříliš známé prostředí, nad kterým se důstojně vypínal osvětlený chrám sv. Martina, získalo po profesionálním nasvícení scény podmanivý náboj. Hudební představení se odehrávalo v

Koncert ZŠ Chválenice 17. 12.

prostoru mezi „*kaplankou*“ a zadním vchodem do fary. Zde se mohli herci a diváci zahřát teplým občerstvením. Sešlo se velké množství diváků, a to nejen z Chválenic, Želčan a Chouzov, ale také z Losině a dalších okolních vsí. Nikdo z nich nebyl a ani nemohl být výkonem malých a velkých herců ze Starého Plzně zklamán.

Živý Betlém 22. 12.

Na Štědrý den odpoledne mohli občané přijít do Želčan, kde se na návsi konalo tradiční *zpívání u vánočního stromku*. Akci pořádal, stejně jako každý rok, *Sbor dobrovolných hasičů v Želčanech*. Velkou skupinu zpěváků a všechny, kdo se k nim při zpěvu koled přidali, doprovázeli mladí hudebníci na klávesy a elektrické kytary. Návsi se při tom rozlévala vůně svařáku. Úplně poslední akcí *Chválenického adventu* se přesně o půlnoci stala tradiční *půlnoční mše*.

Zpívání v Želčanech na návsi 24. 12.

Jiří SANKOT

LETOŠNÍ ZIMA VE CHVÁLENICKÉ ŠKOLE

Škola v čele s Mgr. Oldřiškou Janečkovou

Nová ředitelka základní školy ve Chválenicích, paní Mgr. Oldřiška Janečková během předvánočního koncertu v kostele sv. Martina.

Rok 2018 byl zakončen vydařenou školní besídkou, které se zúčastnili žáci základní i mateřské školy a již tradičním zpíváním v kostele pod taktovkou paní učitelky Mgr. Oldřišky Janečkové. Poslední – předvánoční týden byl v duchu koled, neodmyslitelných tradic a zvyků pevně spjatých s očekávanými vánočními svátky.

V novém roce jsme se všichni sešli pod „staronovou vůdkyní“ školy, výše zmíněnou Mgr. O. Janečkovou, která

obstála v konkurzním řízení na ředitelku základní školy a pustila se s nesmírným elánem do vedení a plynulého chodu této organizace.

Dne 7. 1. byli pozváni rodiče na plánovaný třídní aktiv, kde se diskutovalo o studijních výsledcích, kázni a blížících se akcích, kterých se naši žáci během druhého pololetí zúčastní. V plánu a očekávání je prohlídka místní knihovny, divadelní představení, návštěva zkušeného pedagoga ze základní umělecké školy, aj. V měsíci lednu již proběhl dlouhodobě plánovaný projekt – ústní hygiena a péče o zoubky.

Doufáme, že i druhé pololetí přinese dobře odvedenou práci, ke které neodmyslitelně patří další vzdělávání a nad rámec aktivity, jež jsou připravované pro naše žáky.

Martina POUSKOVÁ

Také mateřská škola skočila do nového roku

Ohňostroj nemají jen dospělí. I my děti, z MŠ, jsme uvítaly nový školní rok 2019 foukacími fixy. A jak se nám to povedlo! Netrpělivě jsme čekali na bílou nadílku. Jednoho dne jsme se probudili a s radostí jsme mohli říct: *Konečně nasněžilo!* To hned využila naše paní učitelka a brzy ráno v 5:15 h poslala všem rodičům krátkou SMS: *Boby s sebou!* Dva dni jsme bobovali na svahu u pana p. Červeného. Moc se nám to líbilo. Ale nezůstalo jen u bobování. Váleli jsme sudy a jezdili po bříše ze svahu dolů. Po takové námaze nám chutnalo.

Ve školce jsme se pochlubili, co jsme našli pod stromčkem. Jeden z dáreků jsme přinesli, představili ho ostatním dětem a snažili se ho popsat. Docela nám to šlo.

O Vánocích jsme hodně mlsali. Proto jsme pozvali do školy budoucí zubní lékařky, aby zkontrolovaly naše kartáčky a pasty, které ve školce používáme, a aby nám poradily, jak si máme správně čistit zuby. Když budeme postupovat podle jejich rad, určitě budeme mít jen málo kazů a zuby nám hodně dlouho vydrží zdravé.

Co děláme ve školce? Zpíváme písničky o zimě, hra-

jeme zimní hry, modelujeme sněhuláčky, malujeme je na velký arch papíru a umíme i udělat sněhuláky na lyžích z polystyrenových koulí. V tělocvičně svádíme bitvy papírovými koulemi, stavíme sněhuláky z obručí a lyžujeme na tvrdých deskách.

Nezapomínáme ani na ptáčky. Ti si teď těžko shánějí potravu, proto jim připravujeme krmení do kokosových ořechů. Na jaře a v létě nám za to zazpívají.

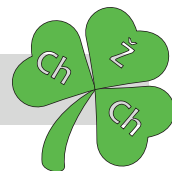
Připomínáme si i narozeniny. Teď v lednu měli *narozky* dva oslavenci. Každý řekne, kolik je mu let, my ostatní mu blahopřejeme a dáme mu drobné dárky. Pak si připijeme dětským šampusem.

Snažíme se také žít kulturně. Půjďme se podívat do obecní knihovny. Pan Boehm nám bude vypravovat o tom, co zajímavého

se v obci přihodilo, co je zapsáno ve chválenické kronice a prohlédneme si také knihy k zapůjčení.

Co říkáte naší činnosti? Myslíme si, že je pestrá, zajímavá a všestranná. Však se to projevuje i na našich besídkách. Do školky chodíme rádi. Líbí se nám tam.

Martkéta NACHTMANOVÁ

NA PRAHU JUBILEJNÍHO ROKU 2019 Želčanští hasiči slaví 90. narozeniny

Letošní rok je pro náš sbor výjimečný tím, že právě letos oslavíme 90. výročí jeho založení. Je to pro nás významné jubileum, a proto jsme se rozhodli uskutečnit jeden z našich snů, a to vydat publikaci, ve které bude poprvé v historii v jednom dokumentu zmapovaná slovem i obrazem činnost *Sboru dobrovolných hasičů v Želčanech* za celých 90 let. Nechte se překvapit. Sběr informací pro publikaci je velice náročný a my doufáme, že se vše vy-

daří. Během roku máme připraveno v rámci oslav také několik akcí. Ve středu 8. května 2019 od 10 hodin proběhne dětská hasičská soutěž v Chouzovech „Na Rybníce“, v sobotu 11. května od 14 hodin *hasičská soutěž pro dospělé* (požární útok a štafeta) a 5. října slavnostní schůze v kongresovém centru v Želčanech. Budeme rádi, když se společně s námi zúčastníte oslav a navštívíte některou z připravovaných akcí. zažijeme všichni dohromady společné zážitky.

Vaše Jana ŠKALOVÁ

Uskutečněné a plánované akce SDH Želčany

Zpívání u stromečku v Želčanech

Štědrý den 2018 připadl na pondělí. V tento sváteční čas se sešla v Želčanech na návsi téměř stovka lidí, včetně třidvaceti účinkujících, aby si zde společně zazpívali koledy a popřáli si krásné svátky.

Čestné uznání Sboru a medaile u příležitosti oslav 100 let republiky. Program schůze zpestřila svým vystoupením dětská hasičská hudební skupina *ChoZe Band*. Schůze se povedla a protáhla se až do ranních hodin.

31. prosince 2018 se v želčanském kongresovém centru uskutečnila oslava Silvestra.

Výroční valná hromada

Výroční valná hromada a oslava Silvestra

29. prosince 2018 se uskutečnila výroční valná hromada *SH ČMS – Sboru dobrovolných hasičů Želčany*. Na této akci želčanští hasiči zhodnotili svoji činnost, předali ocenění a naplánovali aktivity na rok 2019, na rok oslav svého výročí. Do roku 2019 vkročili želčanští hasiči s kulatým číslem 80. Je to počet aktivních členů. Z toho je osmatřicet dětí (dorostenců a dorostenek) do osmnácti let.

Byly předány medaile za *Věrnost 10 let* prvním členům zakládajícího dětského družstva: Lucii Hajšmanové, Richardovi Škalovi, Ivetě a Petrovi Kolrosovým, Vaškovi Kaslovi a Dominikovi Horovi a za *Věrnost 30 let* (Richardovi Škalovi, Václavovi Kaslovi a Josefovi Vimrovi) a dále

Silvestr 2018 v Želčanech

Novoroční pochod

Říká se: „*Jak na Nový rok, tak po celý rok*“ a tak jsme ani letos 1. ledna nelenili a již druhým rokem jsme vyrazili na 5km pochod do Nezvěstic a zpět po nové polní cestě. I počasí se umoudřilo a během pochodu bylo sice pod mrakem, ale nepršelo.

Dětský maškarní bál v Želčanech

12. ledna se dětského maškarního bálu v Želčanech zúčastnilo devětadvacet dětí a dvaadvacet dospělých. Všichni jsme si společně užili odpoledne plné her a zábavy. Na konci si každé dítě odnášelo z bálu hodnotný balíček plný sladkostí a navíc s

Pokračování na str. 7

HASIČI NA PRAHU JUBILEJNÍHO ROKU 2019

Uskutečněné a plánované akce SDH Želčany

Pokračování ze str. 6

Novoroční pochod

plyšákem či psacími potřebami. Pořadatelky šly dětem příkladem a celý bal pro ně zajišťovaly program v masce muchomůrek. V podvečer se děti rozešly do svých domovů. Dospělákům se domů nechtělo a tak pokračovali v zábavě až do půlnoci.

Maškarní v Želčanech

Hasičská soutěž v Dobřanech

Z hasičské soutěže v Dobřanech, která se konala 26. ledna 2019, si naše želčanské družstvo mladých hasičů ve složení Linda Beranová, Valentina Vimrová a Jiří Kupka odvezlo medaile za 2. místo, které vybojovali v konkurenci 26 družstev.

Hasičský ples v Želčanech

Tradičního a letos opět vydařeného hasičského plesu v Želčanech, se 2. února – stejně jako v předchozích třech letech – účastnilo kolem stovky lidí. Tradičně byla připravena bohatá tombola, dámská volenka a spousty výborného jídla a pití. K tanci a poslechu hrála nově, a ke spokojenosti všech, hudební skupina TO NIC. Po skončení plesu, v ranních hodinách, byla pořízena poslední foto-

Mgškarní v Želčanech

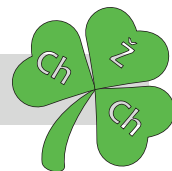
grafie účastníků ve starém sále. V době, kdy budou naši čtenáři číst toto vydání, už bude sál v rekonstrukci, se kterou bylo započato hned po skončení akce. Stav jeho podlahy a stropu byl již v dezolátním stavu a díky jeho rekonstrukci bude moci sloužit ku prospěchu všem dalších pár desítek let.

Hasičský ples v Želčanech

Co plánujeme na jaro

O dvou ze čtyř květnových akcí – Chouzovském rybníku a hasičských závodech pro dospělé – jste si již mohli přečíst v úvodu tohoto článku. Ve stejném měsíci proběhnou ještě další dvě akce – Ploutef Fest, rybářské závody v Želčanech (sobota 4. května) a Český den proti rakovině (středa 15. května). Letos se uskuteční již 22. ročník Českého dne proti rakovině. Jde o charitativní akci prodeje kvítka měsíčku lékařského v minimální hodnotě 20 Kč. V tento den vyrazí v 17 hodin již čtvrtým rokem do ulic našich vesniček želčanští mladí hasiči a budou prodávat kvítky měsíčku lékařského. Více o akci si můžete přečíst zde: <https://www.denprotirakovine.cz/>. **Jana ŠKALOVÁ**

LOŇSKÝ PODZIM S AKCEMI SKK CHVÁLENICE

Drakiáda 2018

Klání draků uskutečnilo se letošního roku za vleklé nepřízně počasí. Vítr se dostavil v intenzitě menší než nedostatečné, a tak se na oblohu vyšplhali tvorové odlehčení na samu mez přežití jednoho odpoledne. Krásní, malíncí i velicí, ale povětšinou borci z dalekého východu, proplétali se na obloze, hledajíc alespoň váneček, povzdech robátka zprostřed noci. I přes tuto trpělivost drásající nedostatečnost počasí zaplnili draci a dráčci oblohu od vrcholů trávy po podbříšky odpoledních oblaků.

V závěru výskající roj drakovládců proháněl se po louce pronásledující bombardér s nákladem sladkého potěšení, likvidující shozený kontraband s nadšením vosího roje u stánku s cukrovou vatou.

Ke zhlédnutí byl též nenápadný, přestože třímetrový dron – příspěvek českého aerotechu světové bezpečnosti. Je totiž i s osádkou na základě dlouhodobého armádního kontraktu nasazován k ostraze dalekých východních moří.

Lampionový průvod 2018

17. listopadu nám světélka ukázala cestu vinoucí se až k Farškalákovu domovu. Tady jsme se s ním před zimou

rozloučili tradičním slibem a důkladnou ochranou jeho zdraví před nezdravým přejedením hromadou sladoučkových zásob. Takto oblaženi byli jsme mnohem přístupnější naslouchat projevu našeho Tatička zakladatele k oslavě a ještě větší slávě naší milované republiky, která tou dobou slavila své významné životní jubileum – 100 let od svého příchodu na tento svět.

Otec zakladatel dostavil se s připomínkou našich úspěchů i překážek, abychom nezapomněli, kam jdeme, co chceme a čeho se na naší společné cestě vyvarovat.

Závěrečný ohňostroj prosvětluje naše veselé společenství, a tak jsme se s jiskrou v oku mohli vydat vstříc jasné budoucnosti.

Tomáš KOUKOLÍČEK

MASOPUST V MINULOSTI

O masopustu měli lidé před dlouhým čtyřicetidenním obdobím půstu možnost naposledy se bavit. Vedle posvícení šlo o jednu z nejvýznamnějších příležitostí pro sousedská setkávání, společné veselí a návštěvy. Oslavy trvaly týden. Jejich středem byla vyzdobená venkovská hospoda. V 16. století se mohli poddaní veselit v krčmách ve Chválenicích a na Vlčejně. V Želčanech ale krčmu neměli. Želčanský rychtář směl během roku z Rokycan odebírat pouze pivo pro posilnění matek-šestinedělek a během masopustu a posvícení si mohli majetní sedláci kupovat pivo pro vlastní potřebu. Přesto o masopustu docházelo k opíjení, hrubostem a výtržnostem. Roku 1571 byl v Želčanech zbit a zraněn podruh Linhart. Útočníkem byl mladík Jan Medový z Chlumu. Linhart se musel léčit několik neděl a byl nucen platit za časté návštěvy lékaře.

Roku 1581 byl šatlavou v postní době potrestán želčanský rychtář Jan Škala. Provínil se zbitím a zraněním bloviického měšťana Vavřince Čadíka a jeho syna. Tito muži zavítali do Želčan, kde měli vést hrubé a oplzlé řeči. Po příchodu želčanského rychtáře navíc začali vyhrožovat, takže musel Jan Škala poslat pro své dva pobočníky, s jejichž pomocí otce a syna Čadíkovy ze vsi vyhnal. Za zranění, která při tom oběma mužům způsobil, byl rychtář počátkem roku 1581 soudem královského města Rokycan přinucen k zaplacení osmi kop grošů. Navíc byl povinen sjednat poškozeným lékaře a k tomu v době nadcházejícího půstu strávit kvůli výtržnosti každou ze šesti postních neděl v šatlavě.

(js)

LETOŠNÍ VÝSTAVA V ŽELČANECH

Vážení čtenáři, dovoluji mi, abych Vás v krátkosti seznámil s průběhem letošní, již tradiční lednové výstavy naší chválenické chovatelské organizace, která se v tomto roce konala ve dnech 19. a 20. ledna v Želčanech. Tak, jako v předcházejících letech, započaly přípravné práce spojené s organizačním zajištěním výstavy dlouho před termínem konání. Obnáší to rozeslání přihlášek chovatelům, pozvání posuzovatelů, zajištění chovatelského materiálu a fundusu a v neposlední řadě naplňování bohatého jídelního a nápojového lístku. Ve druhém lednovém týdnu tohoto roku jsme uzavřeli příjem přihlašovaných zvířat a začala poctivá a náročná práce s přípravou, našeho již tradičně kvalitního, výstavního katalogu. Velký kus práce jsme společně odvedli v neděli 13. ledna, kdy jsme v dopoledních hodinách postavili klece a voliery pro vystavovaná zvířata. Ve čtvrtek 17. ledna jsme do pozdních večerních hodin přijímali přihlášená zvířata, která byla po zvážení umístěna do připravených voliér a klecí. V pátek proběhlo bez účasti veřejnosti posouzení vystavovaných exponátů pozvanými posuzovateli, napojení a nakrmění vystavených jedinců, vyzdobení jednotlivých expozic, úklid společných prostor a příprava posezení pro očekávané návštěvníky.

V sobotu, již od ranních hodin začala pro naše členy další náročná práce okolo vystavovaných exponátů a přípravou bohaté tomboly a chutného občerstvení. První návštěvníci přicházeli již kolem osmé hodiny a v průběhu dne jejich počet postupně narůstal. V sobotu zhlédlo expozice našich chovanců více než 200 zájemců, v neděli k tomuto číslu můžeme připočítat dalších 105 zájemců. Tato čísla letos převyšují dlouholetou statistiku počtu návštěvníků této tradiční zimní výstavy, která je po dlouhá léta chovateli velice kladně hodnocena.

Na výstavě bylo ke shlédnutí 240 holubů mnoha plemen a barevných rázů, dále více než 160 králíků od velkých až po malá a zakrslá plemena. Ve voliérách byla vystavena vodní a velká hrabavá drůbež, v klecích další velká drůbež, drůbež zdobená a původní zakrslá. Drůbeže bylo celkem vystaveno více než 150 jedinců. Vystavované jedince dodalo 71 chovatelů z naší oblasti, ale této výstavy se zúčastnili se svými chovanci i vystavovatelé z větší dálky, například z Rožmitálu pod Třemšínem,

nebo Kralup nad Vltavou. Pro nejlépe ohodnocené vystavené jedince byly připraveny hodnotné Čestné ceny, které byly úspěšným vystavovatelům předány v neděli, před ukončením výstavy.

Pro návštěvníky výstavy byla připravena bohatá tombola včetně živých exponátů, která oba dva dny vzbuzovala zájem zejména u dětských návštěvníků výstavy. Součástí výstavy bylo i bohaté pohoštění, kdy si již třetí rok návštěvníci pochutnali na zajišťkových pochoutkách, které mnozí zapíjeli pěním moka. V neděli odpoledne si vystavovatelé odvezli svá zvířata a následně došlo k vyklizení výstavních prostor, jejichž úklid byl dokončen o brigádě našich členů následující neděli.

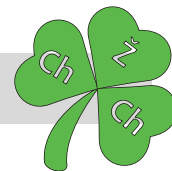
Po provedené rekapitulaci a vyhodnocení letošní výstavy můžeme konstatovat, že výstava byla opět velice zdařilá, a kladné hodnocení návštěvníků i samotných vystavovatelů je největší odměnou pořadatelům za jejich, mnohdy náročnou, práci s přípravou výstavy. Příznivým faktem je také ten, že vysoký počet návštěvníků znamenal finanční přínos do rozpočtu naší organizace, který použijeme na zkvalitnění příští výstavy. Máme v plánu obnovit výstavní fundus, aby kultura výstavy a pohodlí zvířat i návštěvníků bylo na ještě vyšší úrovni, než tomu bylo doposud.

Bohužel, se slzou v oku, musím konstatovat smutnou skutečnost, že této výstavě se již nezúčastnil vynikající člověk, špičkový chovatel králíků, holubů a drůbeže, obětavý funkcionář svazu, přítel Jaroslav Holeček z Losiné, který naše řady navždy opustil ve věku 87 let v prosinci loňského roku. Jmenovaný zůstane navždy ve vzpomínkách členů naší organizace, klubu chovatelů vlašek, klubu chovatelů králíků rexů a jihočeské pobočky klubu chovatelů holubů moravských pštrosů, kde zanechal chovatelskými zkušenostmi a osobitým přístupem k druhým nasmazatelnou stopu. Každý takový člověk se v kolektivu těžko nahrazuje a ztráta zůstává dlouho citelná. Čest jeho památce.

Již dnes můžeme všechny zájemce o chovatelství pozvat na naši příští výstavu, která se bude tradičně konat ke konci ledna v roce 2020. Také ve svých řadách rádi přivítáme nové zájemce o chovatelství. Věřte, že náš koníček je v dnešním přetechňovaném světě nádherným relaxem po celodenní práci a důvodem k setkávání opravdových kamarádů.

Pavel KOVAŘÍK

HEZKÁ HUDEBNÍ POHÁDKA „ZLATOVLÁSKA“

Představení pohádky o Zlatovlásce proběhlo ve chválenickém kulturním domě *Na Radosti* dne 27. ledna. Hudební pohádka v provedení našich sousedů z Chlumu se mi líbila ze všech stránek. Zaujme všechny věkové kategorie díky vtipnému ztvárnění, skvělým hereckým výkonům a propracovaným kulisám. Doufám, že to nebylo naposledy, a že nás s jejich další pohádkou přijdou opět pobavit. Velká poklona patří všem účinkujícím za jejich nádherné vystoupení, kterému musel jistě předcházet pilný trénink. Snad jim jejich elán vydrží a už se těším, co ukáží příště.

Kateřina ŠKALOVÁ

PŘÍBĚH OSMILETÉHO JONÁŠKA Z CHLUMU

Jonášek je celkem pohodové dítě i přes autismus, který samozřejmě není lehký, ale snažíme se vždy jít cestou, která mu vyhovuje. Je to dítě, které přišlo, aby nás změnilo, řekla, bych, že k lepšímu.

Jonášek se narodil na podzim roku 2010 je benjamínkem naší rodiny. Byl veselý, usměvavý miminko, které milovalo hudbu. Byl zvyklý usínat při pomalých písních Michaela Jacksona či Enyi. To, že je trošku jiný jsem věděla, připomínal mi mou mladší dceru, která měla určité dysfunkce v učení a byla zaměřená na výtvarno. Jonášek se vyvíjel v celku normálně, chodil na cvičení kvůli mírnému opoždění v motorickém vývoji. V sedmnácti měsících prodělal infekci v očích, kdy jsme museli ležet na dětském oddělení v nemocnici a dostával antibiotika do žíly. Po propuštění jsme po dvou měsících šli normálně na očkování MMR vakcínou. Kdybych věděla, co dnes, zřejmě bych očkování nedala. Jonášek se po očkování takzvaně „přecvakl“. Přestal vnímat, čučel do prázdna a ječel. Nikomu to období nepřeji zažít. Nevěděla jsem, co s ním. Jonášek se tedy v období kolem dvou let změnil, ze společenského kluka se stal nešťastný tvoreček. Myslela jsem, že to odezní, ale po půl roce bylo jasné, že to tak prostě je. Začali jsme hledat pomoc a snažili se získávat informace. Nejvíce nám pomohli v centru *Motýl*, kde pomáhají rodinám s postiženými dětmi. Například nám pomohli si zažádat o příspěvek na péči či poskytl rady, kde lze dítě začlenit do

školky či školy, nebo kde jsou vhodné terapie či učení. Jonášek navštěvoval asi rok *autistickou školkou* v Plzni. Bohužel on je takový, že nemá rád stereotyp ani strukturu, kterou se tam děti učí. Začal se tam nudit a přestal se tam těšit. Motivace je u něj hlavní tažnou silou, musí ho to bavit. Takže jsme našli speciální učení v *Rubikonu* a také *Aba terapii*, kterou jsme už bohužel museli taktéž ukončit. Striktní *Aba terapii* Jonášek nevládá. Také jsme zkoušeli v šesti letech školu v Merklíně, bohužel se u Jonáška nyní zvýšila jeho fixace na nás a šel ve vývoji dolů. Byli jsme tedy nuceni přejít na domácí školu. Jonášek má tedy domácí vyučování plus speciální učení a terapii v *Rubikonu* a osobní asistentku pod asistenční službou. Nyní, v osmi letech, má

Děkujeme Chválenickým ženám a Spolku Ulita, že nám věnovali výtěžek z Mikulášské pořádané 8. 12. 2018.

celkem spokojené období, kdy se začíná rozmlouvat. Má teď péči, která ho rozvíjí a pomáhá mu. Současně bere také přírodní preparáty *Bachovy esence* a *DMG*, které mu pomáhají zvládat afekty a podporují ve snaze se rozmlouvat. Bohužel nic z těchto věcí není hrazeno zdravotní pojišťovnou. Jsme proto vděční za každý finanční dar či pomoc. Také děkujeme *Chválenickým ženám* a spolku *Ulita* za finanční dar, kterým jsme pokryli částečně *DMG* a speciální učení a děkujeme tedy všem za pomoc a podporu.

Maminka Monika, tatínek Darek a autík Jonášek

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK ZVE NA JARNÍ AKCE

Hasičské jubileum v Želčanech a Chouzovech

8. 5. 2019
Chouzovský rybník
(dětské hasičské závody)

11. 5. 2019
Hasičské závody
pro dospělé

Chouzovy ~ Na Rybníku

8. května 11. května

Oslavte s námi 90. výročí SDH Želčany

*Jarní pozvánka
Chválenického trojlístku*

První ročník soutěže „Chouzovská kosa“

Želčanští a chouzovští hasiči si letos připomínají 90. výročí založení **společného sboru** v roce 1929. Vedle tradičních májových akcí, jako jsou rybářské závody *Ploutef Fest* v Želčanech nebo dětské hasičské závody Chouzovský rybník, jsme pro vás letos uspořádali také dvě další zajímavé akce – *hasičské závody dospělých* a první ročník soutěže v kosení trávy – *Chouzovská kosa*. Této soutěže se účastní sekáči z celé republiky. *Chouzovská kosa* má tři kategorie – muži, ženy a děti. Máte-li o účast v soutěži zájem, zaregistrujte se u pořadatelů.

CHOUZOVSKÁ KOSA

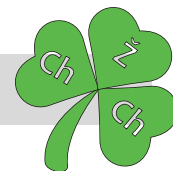
8:00 – registrace účastníků
9:00 – začátek závodů

1. ročník soutěže v ručním kosení louky

8. června 2019
od 8 hodin

Chouzovy ~ Na Rybníku

CHVÁLENICKÝ TROJLÍSTEK ZVE NA JARNÍ AKCE

Zúčastněte se jarního úklidu Vyberte si akci

**sobota
6. dubna**

- Pojd'me společně uklidit naši obec...
- Uklid'me Chválenice, Želčany a Chouzovy
- Sraz v 9 hod. u pergoly ve Chválenicích a na návsi v Želčanech
- S sebou dobrou náladu, pracovní rukavice a pevnou obuv. Po akci si opečeme špekáčky!

www.UklidmeCesko.cz

- 23. 2. – Dětský maškarní bál ve Chválenicích (14:00, ČSŽ, KD Chválenice)
- 9. 3. – Rocková zábava (20:00, KD Chválenice)
- 16. 3. – Sportovní odpoledne se zorbingem (16:00, SKK, KD Chválenice)
- 22. 3. – Posezení pro seniory s pohoštěním a hudbou (15:00, KD Chválenice)
- 30. 3. – Maškarní bál (20:00, ČSŽ, KD Chválenice)
- 6. 4. – Uklid'me Chválenice, Želčany a Chouzovy
- 7. 4. – Vítání jara a probuzení Faršáláka (SKK, Velký rybník ve Chválenicích)
- 30. 4. – Čarodějnické odpoledne se stavěním májky (ČSŽ, Velký rybník ve Chválenicích)
- 3. 5. – Veřejné zasedání zastupitelstva obce (19:30, KD Želčany)
- 4. 5. – Ploutef Fest (13:00, rybník v Želčanech)
- 7.–12. 5. – Anifilm a kola Třeboň (SKK, Třeboň)
- 8. 5. – Chouzovský rybník (10:00, SDH Želčany, Na Rybníku v Chouzovech)
- 11. 5. – Hasičské závody (14:00, SDH Želčany, Na Rybníku v Chouzovech)
- 24. 5. – Noc kostelů (17:00, ŘK farnost Starý Plzenec, kostel sv. Martina)
- 30. 5. – Voda-Vltava (SKK, Vltava)
- 8. 6. – Chouzovská kosa (8:00, SDH Želčany, Na Rybníku v Chouzovech)
- 16. 6. – Dětský den (hřiště pos lesem)

*Jarní pozvánka
Chválenického trojlístku*

Navštivte opět Noc kostelů ve Chválenicích

Letošní mezinárodní kulturní akce *Noc kostelů* se uskuteční v pátek 24. května 2019 tradičně opět i v našem kostele sv. Martina ve Chválenicích.

Příchozí se už teď mohou těšit na divadelní představení, komentovanou prohlídku, program pro děti a možná i něco navíc. Letos plánujeme program v součinnosti s dalšími otevřenými kostely v naší farnosti, aby návštěvníkům neunikly hlavní body programu na ostatních místech v našem okolí.

Přijďte se podívat do nejkrásnější budovy, co v naší obci stojí. Těšíme se na Vás.

Jiří Basl, zástupce farnosti

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Na původní chválenické návsi

Původní chválenická náves se rozkládala kolem kostela sv. Martina. Tímto místem procházela na konci středověku nejen tzv. *říšská silnice* od Plzně do Nepomuka, ale křížila ji také další důležitá cesta, která směřovala ze Štáhlav přes Nezavětice, Chválenice a kolem panského lesa v Babčích do Nebílov. Na návsi ústila štáhlavská cesta u dnešního obecního úřadu, obcházela ze dvou stran kostel sv. Martina se hřbitovem a opět se spojovala na místě dnešního statku č. p. 28, Řapkovského dvora, aby pokračovala dále do polí západním směrem. Na návsi ke kostelu sv. Martina vedla také cesta od Nezavětic a Olešné, jejímž pozůstatkem je dnešní úzká pěšina mezi domy č. p. 42 a 43. Na návsi se nacházelo celkem pět dvorů – farní, Řapkovský, Vrchotovský, Jandovský (dnešní č. p. 17) a *vejsadní* krčma. Jižní část návsi byla výrazně rozšířená. Na západě tomuto prostoru dominoval farní dvůr a na severu gotický kostel sv. Martina. Na návsi bychom našli také školu (dnešní č. p. 25), hrobařův domek (dnešní pošta), kovárnu (dnešní č. p. 23) a obecní pastušku (na místě dnešního obecního úřadu).

O Jandovském statku jste měli možnost číst v souvislosti s pojednáním o chválenické rodině Škardových. Dnes si představíme gotický kostel sv. Martina, starou faru, zaniklý farní dvůr a statek u Řapků. Příště si budete moci přečíst o panské krčmě, Vrchotovském dvoře, škole, domku hrobaře, kovárně a pastušce.

Gotický kostel sv. Martina

O původním kostele sv. Martina se podařilo v poslední době získat poměrně zajímavé informace. Přesto nám stále chybí odpověď na nejzásadnější otázku – kde přesně se nacházel. Předpokládáme, že stál na místě dnešního kostela, konkrétně v jeho východní části, není však vyloučeno, že se nacházel o něco dále jižním směrem. Na tuto otázku by nám jasně odpověděl *stavebně-historický průzkum*, který by také pomohl bezesporu najít některé artefakty či podzemní prostory.

Původní chválenický kostel měl věž se dvěma velkými zvony a sanktusní věžičku nad presbytářem, ve které se nalézal jeden malý zvon. Jeden ze zvonů ve velké věži se jmenoval sv. Martin a pocházel pravděpodobně ještě ze středověku. V roce 1739 byl nově přelit v plzeňské zvonářské dílně Perneroých. Druhý zvon pocházel z roku

Legenda k mapě

	Hřbitov		Pole
	Starý kostel		Rybníky
	Kostnice		Zděné stavby
	Plochy dvorů		Roubené stavby
	Sady, louky, zahrady		Ostatní usedlosti
			Cesty
			Ohradní zeď (doložená)
			Pozůstatek kamenné ohradní zdi u Chlumských

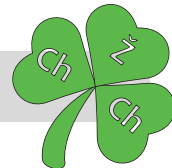
1658 a byl zhotoven v klatovské dílně Štěpána Pricqueye. Provaz od sanktusního zvonu vedl stropem do presbytáře a byl dlouhý 10–12 sáhů. Ve velké věži, stejně jako na půdě kostela, se nacházela dřevěná podlaha. Špička velké věže byla zakončena křížem s korouhví.

Do starého chválenického kostela bylo možné vstoupit několika dveřmi – víme o dveřích hlavních, zadních a *za oltářem*. Hlavní dveře byly zasazeny do kamenných „futer“ a říkalo se jim také „vrata“. Zadní dveře byly zamýkány na petlici. Všechny dveře byly dřevěné a opatřené kovářím včetně zámků. Představu o počtu oken v kostele nemáme. Víme ale, že byla tvořena kolečky z olověného skla, často vytlučenými silným větrem. Některá okna měla dřevěné rámy s panty, takže se dala otevírat.

Původní dlažba ve starém kostele byla pravděpodobně kamenná. V průběhu staletí ale došlo k jejímu zničení a bylo nutné ji opravovat a záplatovat neboli „flastrovat“. Nová dlažba byla již cihlová a spáry se vyplňovaly vápnem. Pokládání dláždění bylo úkolem zednických mistrů a jejich pomocníků. Kostel měl plochý trámový strop, opatřený kovářím. Farní chrám byl vybílen.

Pod chválenickým kostelem se také nacházela *stará kněžská krypta*, do níž byli pohřbíváni zesnulí chváleníčtí faráři. Posledním knězem,

Pokračování na str. 14

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Pokračování ze str. 13 který zde spočinul, se v roce 1760 stal P. Marek Neupauer. V kostele se nacházely také další hroby a *náhrobní kameny*. V roce 1719 byl zazdíván poslední náhrobní kámen. V roce 1722 se rozpadly dva hroby a bylo nutné je znovu vyzdít.

Do zdi presbytáře byl vestavěn zvláštní zamykatelný prostor, určený pro použitou svěcenou vodu a pro zbytky rozlámaných nebo zpopelněných posvátných předmětů, zvaný „*sakrárium*“. V kostele byly celkem čtyři oltáře. Součástí hlavního oltáře byl „*tabernákl*“ neboli svatostánek. O dalším vybavení kostela si můžete přečíst v *Kapitolách z historie* na obecních stránkách.

K jedné ze stran presbytáře přiléhala sakristie. Stejně jako kostel byla vybílená. Do sakristie vedlo minimálně jedno okno chráněné mříží. V této místnosti měl farář almaru s kostelními potřebami, klekátko s kanonickými tabulkami, ohřívadlo a umyvadlo.

Vstup na kruchtu neboli kůr byl uzavírán řetězem. Na kruchtě se nacházely lavice a malé varhany zvané „*pozitiv*“. Noty osvětloval skládací svícen.

Gotický kamenný portál a pozdější kované dveře u filiálního kostela Všech Svätých v Nezvěsticích

kostnice. Ani tato stavba se ale do dnešních dní nedochovala a neznáme její polohu. Stejně tak není znám osud kosterních pozůstatků zde uložených.

Na starém farním dvoře

Farní dvůr byl největším hospodářstvím ve Chválenicích. Nacházela se zde fara, kaplanka a bezpočet hospodářských budov. Dvůr obehnaný zdí se rozkládal kolem farského rybníčku. Obytné budovy byly zděné, zatímco hospodářské stavby byly roubené. Také blíže neurčená chalupa „*Altán*“ na západním okraji dvora, při vstupu do stejnojmenné zahrady, byla dřevěná. Mezi hospodářské objekty patřily chlévy, koňská maštal, ovčín a stodola. Zatímco obytné stavby měly střechy kryté šindelem, hospodářské budovy měly doškovou krytinu. Stodola byla od zbytku farního dvora oddělena potokem vytékajícím z farského rybníčku a vedl k ní dřevěný můstek. V severní části dvora se v těsném sousedství rybníka a před vstupem do farní budovy nacházela stará studnice. Znovu vyzděna byla počátkem osmnáctého a počátkem devatenáctého století. Zatímco ve dvacátých letech 18. století byla opatřena rumpálem s železnou klikou a okovem, dovezenými ze sedlecké hutě, o sto let později byla jen přikryta trámy pocházejícími ze starého krovu nezvěstického kostela. Počátkem 18. století bylo na farním dvoře chováno šest krav, pět jalovic, čtyři koně, 25–30 ovcí a dvě prasata.

Farský rybníček

„Krchov“ a kostnice

Kolem starého kostela se rozprostíral hřbitov, ve své době zvaný *krchov*. Hřbitov byl obehnan zdí, kterou chránila prejzová krytina. Na hřbitov vedl ze vsi blíže neurčený počet schodů a minimálně jedny dveře zasazené do „*kamenného futra*“. Na hřbitově bylo odděleno zvláštní „*místo nekřtěnátek*“, zamykatelný prostor, kde byly pochovávány novorozené děti. Přesné umístění staré kostnice je nejasné. Stav této budovy byl pravděpodobně velmi špatný. Vypovídá o tom zpráva z roku 1734, kdy byli do Chválenic povoláni žákavský a nezvěstický hrobař, aby pomohli snášet a rovnat kosti „*od velkého větru rozházené*“. Opravy se většinou soustředily na spravení šindelové střechy. K větší opravě kostnice došlo v roce 1738, kdy zedníci navíc stavěli její „*padlou neb zbořenou zed*“. Do kostnice vedla vrata a vstup chránila také „*mřížka*“. V letech 1766–1768 byla při novém kostele postavena nová

Farská studnice

Mučicí nástroje

Tušíme, že se na farním dvoře do doby vlády císaře Josefa II. nacházely také mučicí nástroje. Proslulý nebílovský písmák František Čiviš (1845–1923) je sice zmiňuje v případě prusinské fary, dá se ale předpokládat, že ve Chválenicích nebyla situace jiná. Konkrétně se jednalo o dřevěného osla, trdlici a železný čepec. Čepec si musela na hlavu nasadit žena, která porodila nemanželské dítě. V neděli byla potupně vsazena do trdlice (rozevírací klády s otvory pro ruce a nohy) a na lidi jdoucí z kostela musela volat: „*Vítám vás lidi, já jsem se spustila*“. Můžeme pouze spekulovat, zda byla podob-

Pokračování na str. 15

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Pokračování ze str. 14 ně před chválenickým kostelem ponížena i svobodná matka Kateřina Koudová z Ptenína. Sloužila v losinské krčmě, kde nejspíš také poznala otce svého dítěte. Těhotná byla odvedena na chválenickou faru, kde v roce 1718 porodila dítě. Její novorozené již během následujícího roku zemřelo.

Dřevěný osel, další z mučících nástrojů, byl určen hlavně pro muže. Měl ostré hrany, které posazeným lidem způsobovaly bolest.

Zahrada „V Altánu“

K farnímu dvoru těsně přiléhalo několik zahrad. Největší z nich se nazývala „V Altánu“. Táhl se od farského dvora západním směrem k dnešním stavebním parcelám u Jaskanky. Od dvora byla oddělena zdí a brankou. Sloužila především k pěstování jablek a trávy na píce a na více než šedesát let později, v roce 1779, uzavřel farář Matěj Freygang s vrchností dohodu, díky níž na pozemku mohla být v roce 1806 postavena dnešní farní budova.

Středověká chválenická fara

Výrazná farní budova dominovala na východě farnímu dvoru. V půdorysu měla přibližně stejné rozměry jako dnešní fara – tedy 25,6 x 13,7 m. Stav tohoto objektu byl již počátkem 18. století velmi špatný. Vyžadoval časté opravy zdí, střechy, oken, dveří, komínů i vnitřního vybavení. Dveře a vrata farní budovy byly dělány z prken a pobity železným kováním. Také okenice byly pobíjeny třemi vrstvami plechu. Vedle okenic byla okna chráněna vsazenými mřížemi. Okna byla tabulková, zasazená do dřevěných rámců a opatřená kováním. Dvě taková okna včetně kování se dodnes zachovala ve zbytku zdiva severozápadní části staré farní budovy, použitým v budově dnešní „kaplanky“.

Důležitou součástí farní budovy byly kuchyně a spížirna. V kuchyni se nacházely pec a trouba vyrobené od chválenického hrnčíře. Z obytných místností víme o velké

Dva artefakty ze staré fary – tabulkové okno s mřížemi a portálek ve sklepení, vedoucí z předsíní do zbytku sklepa

a malé sednici, pokoje a pokojíčku, dolejší pokoj a pokoj nad schody a čelední světnici. Není vyloučeno, že mnohé z těchto názvů označují stejné místnosti. Pokoje byly vybaveny krby a kachlovými kamny. Podlahy byly zčásti tvořené cihlovou dlažbou, ve farářově pokoji byla ale podlaha vyrobena z falcovaných prken.

Do počátku 18. století patřil k farní budově blíže neupřesnění sklep zvaný „loch“. Je možné, že právě tento sklep používali v dávné minulosti chváleníčtí faráři jako šatlavu pro neposlušné farníky, kteří nechtěli nebo nemohli platit desátky. Víme totiž, že v roce 1566 kdesi na faře věznil neoblomný kněz Ondřej sedláka Jana Landshauta z Želčan, kterému šlo celé hospodářství a neměl z čeho zaplatit desátky.

V roce 1720 byl postaven zcela nový klenutý sklep s předsíní, do kterého se vstupovalo ze západní strany farní budovy. Faráři zde mívali mimo jiné uložené sudy s pivem. Sklep vybudovaný pod severní částí bývalé fary se zachoval dodnes a vstupuje se do něj z jihovýchodu. Návštěvníky zaujme především malý lomený portál v zadní části sklepního prostoru, kterým je oddělena bývalá předsínka.

Přes všechny opravy stará farní budova dále chátrala a přestávala postupně jako obytné stavení vyhovovat. Farář si za nové obydlí pravděpodobně zvolil novostavbu kaplanky z let 1716–1719, sousedící s historickou farní budovou na severovýchodě. Poslední zpráva o staré faře pochází z roku 1764, kdy byla přestavěna na farní sýpku. V horním patře objektu se na jedné straně nacházela sýpka a ve vdejší částí prostoru bylo uskladněno seno. V přízemí budovy byly umístěny vozy a hospodářské stroje. Také tato Velká sýpka se počátkem 19. století nacházela ve v havarijním stavu. Především střecha byla proděravělá, všechny trámy, prkna a dřevěné příčky byly zpráchnivělé a červotočem prolezlé. Celá budova sotva držela pohromadě. Proto byla Velká sýpka v polovině 19. století zbořena. K postavení Malé sýpky, dnes omylem zvané „kaplanka“, byla využita nejzachovalejší, severozápadní část zdiva společně se sklepem z roku 1720. V 80. letech 20. století proběhl archeologický průzkum zdiva staré fary, který potvrdil jeho středověký a raně novověký původ.

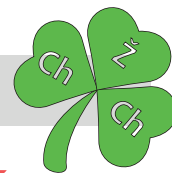
Pokračování na str. 16

„Malá sýpka“ neboli „kaplanka“ – dnešní vchod do sklepa z r. 1720 se nachází zcela vpravo.

Cihlová podlaha bývalé fary

TAJEMSTVÍ STARÉ CHVÁLENICKÉ NÁVSI

Pokračování ze str. 15

Kaplanka z roku 1719

V letech 1716–1719 nechal nový chválenický farář Josef Václav Fišer vystavět na farním dvoře bydlení pro kaplana, *kaplanku*. Již tehdy pravděpodobně vážně uvažoval o možnosti přestěhovat se do tohoto obydlí, protože stav staré farní budovy se přes opravy prudce zhoršoval. Nové stavení se nacházelo v severovýchodním cípu farního dvora a vchodem bylo obráceno k tehdejšímu gotickému kostelu sv. Martina. Jehlancovitá střecha přízemní stavby se čtvercovým půdorysem byla kryta šindelem a zakončena „makovicí“. Stejně jako u farní budovy, také u kaplanky byla okna chráněna mřížemi a okenicemi. K odvádění kouře sloužil tzv. vlašský komín. Do domu vedlo schodiště se zábradlím, zakoupeným roku 1717 z železářské hutě v Sedlci za 1 kopu 15 grošů.

Od roku 1764 kaplanka sloužila jako provizorní farní budova. Byla však příliš malá a jako nezbytná se výstavba nové, prostorné farní budovy. V roce 1795 vypracoval stavitel Václav Haberditz, mimo jiné autor zámku Kozel, plány na velkorysou přestavbu a rozšíření kaplanky. K přízemnímu objektu mělo být přistavěno dřevěné patro, ale mělo dojít také k rozšíření půdorysu budovy. Přestože vrchnost se stavbou souhlasila, nakonec realizována nebyla.

Když byla v roce 1806 postavena dnešní farní budova, prodal patronátní úřad budovu kaplanky hospodáři Adamu Šuchovi. Od té doby se hospodářské usedlosti říkalo „*Hadamovna*“. Chalupa patřila soukromým majitelům dalších sto let a v roce 1909 byla zbořena.

Řapkovský dvůr

Řapkovská usedlost bývala původně obyčejnou chalupou patřící k sousednímu farskému dvoru. V průběhu 17. a 18. století přibýly ale další hospodářské budovy stavěné po obou stranách nebílovské cesty, načež se do Babčí a Nebílov začalo jezdit skrz *Řapkovský dvůr*.

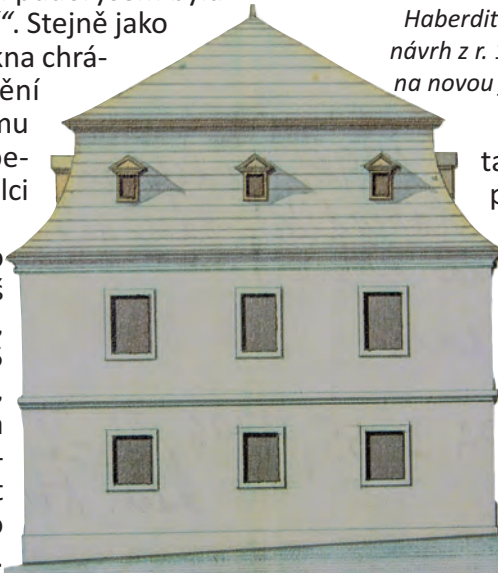
Kdy se řapkovská usedlost od fary osamostatnila, není jasné. První zmínku máme z roku 1590. Tehdy si želčanský sedlák Jan Suda své vrchnosti stěžoval, že „*Michalovi na Řapkovském ve Chválenicích*“ půjčil železný řetěz od svého vozu. Řetěz si cenil na 30 grošů, ale Michal se k jeho navrácení nechtěl znát a způsobil tak Janu Sudovi škody za dalších 18 grošů. Ještě v roce 1609 odváděl Ma-

Pohled na kaplanku před jejím zbořením na počátku 20. století (od východu)

ostatních sedláků ve Chválenicích byl majitelem 30 strychů polí. Měl tři potahy, dvě krávy, jednu jalovici, tři ovce a jednu svini.

Haberditzův návrh z r. 1795 na novou faru

Majitelé řapkovského potažnického dvora měli vůči chválenickému faráři a také kostelu mnohem více povinností než ostatní hospodáři. Vyjadřovali

tak trvalí, i když pouze symbolickou, příslušnost svého statku ke dvoru farskému. V době senoseče patřila mezi tyto závazky dvanáctidenní robotní povinnost. Řapek musel také do záduší měsíčně platit 3 krejcarey úroků, na mše dávat každoročně 1 kopu 10 grošů a faráři odvádět ročně 12 kuřat.

Řapkovský statek musel znát každý, kdo Chválenicemi projížděl na západ do panského dvora v Nebílově nebo na východ do zámku ve Štáhlavech. Není

divu, že se ke statku vztahovala také pověst o zabití posledního vlka na nebílovském panství. Událost se měl odehrát za Jana Řapka v roce 1750 a dnešním ochráncům přírody by určitě radost neudělala: „*Na lukách chválenického sedláka Řapka v Babčích se na otavách pásly krávy. Z jednoho z okolních lesíků vyběhl vlk a jedné z krav se zakousl do krku. Polekaná kráva utíkala známou cestou k domovu a s vlkem v patách doběhla k Řapkům do chléva. Na dvoře vyvolala událost velký rozruch. Kdo mohl, vy-zbrojil se vidlemi a pomohl vlka ubodat...*“

Kostel a Řapkovský dvůr v 70. letech 20. století

Pokračování příště: Jiří SANKOT

Jasánek

Stránka pro kluky a holky z Chválenic, Želčan a Chouzov

Autor loga: Zbyněk Boehm, autorka přílohy: Kateřina Benešová

Ahoj děti, jsou tu jarní prázdniny a s nimi další Jasánek. Je teprve konec února, zima se ještě nevzdává, ale jsou dny, kdy už jaro cítíme ve vzduchu úplně všichni. Proto i Jasánek bude tentokrát zčásti zimní a zčásti jarní. Únor je nejkratším měsícem v roce, je *poslem jara*, ale pořád je ještě mrazivý. Většinou bývá chladnější než jeho „zimní bráška“ leden. Víte jak si měsíc leden vysloužil svůj název? Ten vychází z lidového rčení „*led se noří, láme*“. Málokdy však přijde v tomto měsíci „*matějská obleva*“. Na Matěje začíná i největší pouť v Praze a na té je většinou dětem ještě peklá zima. Naše pouť na Planinách bude opět, jako každý rok, první neděli v květnu, letos na ní můžete vyrazit 5. května, a to už nám jistě bude pěkně svítit sluníčko a mrznout nebude.

NA SVATÉHO MATĚJE

Matěj má svátek 24. února. Mráz a sníh při jeho svátku nebývá vzácností. Lidové pranostiky a říkanky ale všem dětem napovídají, že zima již dlouho trvat nebude. Až si budete říkanky číst, narazíte asi na některá neznámá slova. Neuvěříte, že dětem před dvěma stoletími byla stejně povědomá, jako vám dnes slova *mobil* nebo *internet*.

Tak například **půnebí** byl prostor pod střechou, kam se na zimu schovávaly seno, sláma a některé zemědělské stroje.

Karlátka neboli *kadlátko* byl název pro švestky – na počest císaře Karla IV., který jejich sazenice nechal v době středověku přivést z Francie.

Matějské pranostiky

Svatý Matěj ledy láme, nemá-li je nadělá je.

Mrzne-li na Matěje, přijde ještě čtyřicet mrazů.

Svatý Matěj mosty boří, anebo je staví.

Sv. Matěj hází pluchy z půnebí.

Je-li na sv. Matěje větrno, bude letos hodně ovoce.

PETRKLÍČ – DALŠÍ POSEL JARA

Všimli jste si svazečku fialek v horní části této stránky? Během několika týdnů provoní fialky také vaše zahrádky. Dalším poslem jara je petrklíč. Můžete si jej podle svých představ vybarvit:

Matějské veršiky

Dnes je svatého Matěje,
kudy se můj hlas rozleje,
ať všude ovoce hojně je!

Pán Bůh rač nám dáti,
abychom měli co trhati:
jabka, hrušky, kadlátko,
ať je toho plná zahrádka.

Dnes je svatého Matěje,
kamkoli ten hlas dospěje,
ať obilíčka hojně je!

Na svatého Matěje skřivan
pije z koleje.

DOBA ROZVERNÉHO MASOPUSTNÍHO VESELÍ

V únoru se lidé těší na jaro a čekání na něj si zpestřují karnevaly a rejy. Dobu masopustu zažíváme právě v těchto dnech. Mnozí z vás se 16. února zúčastnili také u nás ve Chválenicích masopustního průvodu.

Vyrobte si masopustní koblížek

Je jednoduché si je zamilovat: jsou křehké, nadýchané, rozplývají se na jazyku a do půl hodiny zavoní na stole. Bohužel z něj stejně rychle zmizí.

- 250 g měkkého tvarohu, ve vaničce
- 250 g hladké mouky
- 1–2 vejce, podle velikosti
- 1/2 sáčku kypřicího prášku do pečiva
- 50 ml rumu (tuzemáku)
- špetka soli
- 1 lžička krupicového cukru
- sádlo na smažení + 1 plátek mrkve
- moučkový cukr na poprášení

Symbolem masopustu je koblíha.

Masopustní říkanka

Trubka trúbí, vytrubuje
s bubínkem nám oznamuje,
masopust zas přišel k nám,
ten rej masek dobře znám.
Medvěd s dětmi radost mají,
muzikanti k tanci hrají.

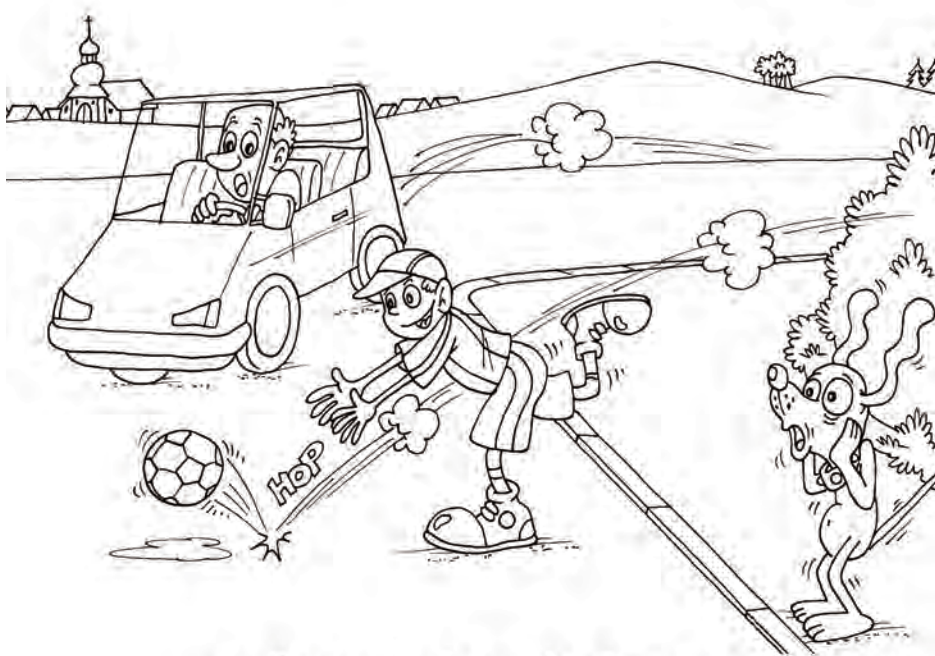
Z prvních sedmi surovin umíchejte řidší těsto. V kastrolu rozpalte asi 3–4 cm vrstvu sádla a vhodte do něj kolečko mrkve, aby se nepřepalovalo. Malou lžičkou vykrajujte z těsta kousky a ty prstem nebo druhou lžičkou shrňte do rozpáleného tuku. Z těsta se nafouknou kuličky, které ihned vyplavou na hladinu. Smažte je na středním plameni z obou stran dozlatova (jednou je otočte). Nechte odsát tuk na papírovém ubrousku, kuličky poprašte cukrem a podávejte.

NA SV. ŘEHOŘE

BUĎTE PŘI SVÉM JARNÍM CESTOVÁNÍ OPATRNÍ

Na jaře začneme trávit zase více času venku. Můžeme běhat po zahradě, po lese nebo po louce, vytáhneme ale také kola a míče a občas se dostaneme na silnici. Proto buďte opatrní, jak připomíná následující obrázek pana Mirka Vostrého. Obrázek si můžete vybarvit:

S MÍČEM SI HRAJ RADEJI NA HŘIŠTI NEŽ NA SILNICI.

Ještě před příchodem astronomického jara se vám může stát, že na některém komíně uvidíte čapí pár, jak si staví hnízdo. Nemusíte ani jezdit daleko, například do Štáhlav přilétají každoročně čapí hodně brzy. A je to v pořádku i podle staré pranostiky vztahující se ke sv. Řehoři, který má svůj svátek 12. března:

Na svatého Řehoře
čáp letí přes moře,
žába hubu otevře,
ledy plují do moře,
líný sedlák, který neoře.

JARNÍ VTÍPEK NA ZÁVĚR

Samozřejmě, že ji nechci sežrat. To byl jen apríl.